

τισμοῦ καὶ μεθ' ὅλα τὰ ἄγρια πάθη ὁ ἄνθρωπος τείνει τὴν ἀδελφικὴν χεῖρα πρὸς τὸν ὁμοῖόν του διότι κατὰ τὸν σοφὸν Σταγειρίτην «φύσει κοινωνικὸν ὁ ἄνθρωπος.»

Κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1883.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΓΑΛΑΝΗΣ.

ΙΒΑΝ ΤΟΥΡΓΚΕΝΙΕΦ

—“Ὅτε πρὸ διετίας εἰς ἓκ τῶν φαινοτέρων τῆς ῥωσικῆς φιλολογίας ἀστέρων, ὁ **Θεόδωρος Δοσταγιέφσκις**, ἔδωκε λησμονημένος σχεδὸν, ὁ σκιαγραφῶν τότε ἐν τῇ «Νίνα» τὸν ἄνδρα κ. Σολοβιέφ, ἔγραψε τὰς ἀκολουθοῦσας γραμμὰς κλαίων τὴν μῆτρην τῶν κρατούντων σήμερον τὸν κάλαμον ἀνδρῶν. «Ὅτε ἡ παιδεία χάνει τινὰ τῶν ἡγητόρων αὐτῆς καὶ τὴν πένθιμον ταύτην ἀγγελίαν διασαλπίζει ὁ τύπος, αἱ κοινωνίαι συνήθως συγκινεῦνται ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἀναγινώσκουσαι τὰς καλλιπεσεῖς νεκρολογίας εἰς τὰς ἐφημερίδας. Παρέρχεται ὅμως ὀλίγος χρόνος, ὁ κόσμος ἡσυχάζει καὶ ἕκαστος ἀκολουθεῖ τὸν δρόμον του μὴ σταματῶν μῆτε βλέμμα νὰ ῥίψῃ ἐπὶ τοῦ ἐγκλείσαντος μίαν μεγάλην ὑπαρξίν τάφου. Ῥίπτεται εἰς λήθην τὸ ὄνομά του καὶ τὰ συγγράμματά του τὰ καλύπτει ἡ κόνις τῶν βιβλιοθηκῶν, ὡς τὸ σῶμά του τὸ χῶμα τοῦ τάφου.»

Ἡ μῆτρξ ὅμως τοῦ **Τουργκένιεφ** δὲν εἶναι ὁμοία τῆς τοῦ ἀτυχοῦς φίλου του **Δοσταγιέφσκη** ἀποχωρῶν τῆς σκηνῆς τοῦ κόσμου τούτου ἀφίνει ἀνεξάλειπτα ἔχνη διότι ὁ θάνατός του δὲν

ὑπῆρξε μόνον φιλολογικὴ ἀπώλεια, ἀλλὰ πένθος ἕπερ περιβάλλει πάντα ἄνθρωπον, ὅστις αἰσθάνεται ὅτι ἐν τῇ ἀπωλείᾳ αὐτοῦ ἀτῶλετο οὐχὶ μόνον μία δημιουργὸς νοερὰ φιλοπονία, ἀλλὰ καὶ εἰς ὑπέρομαχος τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν, οὗτινος τὸ ὄνομα συνδέεται ἀχωρίστως μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς πατρίδος του καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν νεωτέρων κοινωνιστικῶν ἰδεῶν. Ὁ **Τουργκένιεφ** δὲν ἀνεφάνη μόνον θελκτικὸς συγγραφεὺς, ἀλλὰ ὁ διδάσκαλος τῆς ῥωσικῆς κοινωνίας, ὁ ζωγράφος ὁ δώσας σάρκα καὶ αἷμα εἰς τὴν ὑπερφυᾶ γραφίδα του καὶ ἐκθέσας ὡς ζῶσαν εἰκόνα τὰς σκέψεις, τοὺς παλμούς, τὰ παράπονα καὶ τὴν κατάστασιν τῶν δουλοπαροϊκῶν καὶ διὰ τῶν εἰκόνων τούτων συντείνας ὑπὲρ τῆς χειραφετήσεώς των, ὅσον οὐδεὶς τῶν ῥώσων συγγραφέων.

Γεννηθεὶς τὴν 28 Ὀκτωβρίου τοῦ 1818 ὁ **Ἰβάν Τουργκένιεφ** ἐν τῷ πλησίον τοῦ Ἀρὲλ χωρίῳ Σπασκόγιε-Λουδομπίνοφ, ὅπερ ἦτο κτῆμα τῆς μητρὸς του, διήλθεν ἐν αὐτῷ τὰ ἀκύμαντα τῆς παιδικῆς ἡλικίας του ἔτη, ἀνατρεφόμενος ὑπὸ τῆς μητρὸς του, ἥτις τῷ ἐνέπνευσε τὰ φιλελεύθερα αἰσθήματα ἅτινα εἰσὶ τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῶν συγγραμμάτων του. Ἡ ἀνατροφή του ἦτο λίαν ἐπιμελελημένη ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὑπεροπτικὴ ὡς τῶν ἄλλων ῥώσων εὐγενεοπαίδων. Διελθὼν τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ἐν τῷ χωρίῳ πλησίον τῶν δουλοπαροϊκῶν, ἤκουσε τοὺς στεναγμούς των, εἶδε τὴν δυστυχίαν των καὶ τὰ δάκρυά των, καὶ αἱ ἐντυπώσεις αὗται ἔμειναν τότεν ἰσχυρῶς ἐντετυπωμέναι ἐν τῇ μνήμῃ του, ὥστε μετὰ πάροδον τῶσων ἐτῶν καὶ ἐν τῇ ξένῃ περιγράφων τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τοῦ ῥωσικοῦ λαοῦ, τόσον πιστῶς ἀπεικόνισεν αὐτὰ, ὥστε νομίζει τις ὅτι ἐπιτοπιῶς ὁ συγγραφεὺς ἐζωγράφη τὸν ῥωσικὸν βίον. «Ἡ ἐν Σπασκόγιε διαμονή μου ἦτο, ἔγραφεν ὁ ἴδιος ἐν ἐπιστολῇ πρὸς τινὰ φίλον του, ἡ θελκτικότερα περίοδος τῆς ζωῆς μου. Ἐκεῖ ἐξέμαθον τὴν Γαλλικὴν καὶ Γερμανικὴν, ἔκαμα τὰς πρῶτας γνωριμίας μου μὲ τὴν ῥωσικὴν φιλολογίαν ἀρχίσας ἀπὸ τῆς ῥωσσιᾶδος τοῦ Χαρσασκῶφ, ἣν μετ' ἀνεγίνωσκε κρύφα θαλαμηπόλος τις τῆς μητρὸς μου καὶ ἔγραψα τὰ πρῶτα ποιήματά μου δωδεκαετὲς ἔτι παιδίον· μετὰ λύπης ἐγκατέλειψα τὸ χωρίον κεῖνο, ἵνα κλεισθῶ εἰς τὸ ἐν Μόσχῃ ἐκπαιδευτήριον Weidner

garmere, ἔνθα συνεσπούδαζον με τοὺς γνωστοὺς σήμερον καθηγητὰς Παγαρέλσκη καὶ Κλιούσηκωφ » Περάνας τὰς γυμνασιακὰς σπουδὰς του ἐν τῷ λυκείῳ τούτῳ, ἐνεγράφη εἰς τὴν φιλολογικὴν Σχολὴν τοῦ ἐν Μόσχᾳ πανεπιστημίου καὶ τὸ ἀκόλουθον ἔτος μετεγράφη ἐν τῷ τῆς Πετρουπόλεως, ἐν ᾧ ἔδωκε καὶ τὰς ἐξετάσεις του ἀναγορευθεὶς διδάκτωρ τῷ 1838. Ἀναχωρήσας τὸ αὐτὸ ἔτος εἰς Βερολίνον πρὸς συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν του, διέμεινε ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐπὶ πενταετίαν μελετῶν τὴν γερμανικὴν φιλολογίαν καὶ ἐκμανθάνων διαφόρους εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Ἐπιστρέψας ἐν τῇ πατρίδι του διωρίσθη ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν Ἑσωτερικῶν, ἀλλὰ δημοσιεύσας ἄρθρα τινὰ ἐν οἷς ἤπτετο τοῦ ζητήματος τῶν δουλοπαροίκων ἐπαύθη καὶ ἔκτοτε ἀφιερῶθη εἰς τὴν φιλολογίαν μόνον, ἔχων ὡς σύμβουλον εἰς τὰ πρῶτα φιλολογικὰ βήματά του τὸν διάσημον κρητικὸν Μπελίνσκη, μεθ' οὗ συνεδέθη διὰ στενῆς φιλίας. Τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐδημοσιεύθησαν τὰ ποιήματά του «Ὁ Γέρον Βαγιαρός», «ἡ παλαιὰ δρυς» συλλογὴ ποιημάτων λυρικῶν καὶ τὸ ἄριστον τῶν ἐμμέτρων ἔργων του «ἡ Παράσα» ἐν οἷς καταφαίνεται ἡ ἐπιπορὴ ἣν ἐξήσκησεν ἐπὶ τῆς Μούσης του ἡ ποίησις τοῦ Πούσκιν. Τὰ ἔργα ταῦτα ἐκρίθησαν εὐμενῶς ὑπὸ τοῦ Μπελίνσκη, ὅστις δὲν ἐγνώριζεν εἰσέτι τὴν νεαρὸν ποιητὴν. Ἀλλὰ τὰ καταστήσαντα γνωστὸν τὸν Τουργκένιεφ ἦσαν «αἱ ἀναμνήσεις» καὶ «αἱ σημειώσεις κυνηγοῦ», ἐξ ὧν λυπούμεθα μὴ δυνάμενοι ἐλλείψει χώρου, νὰ δημοσιεύσωμεν, ἀποσπάσματά τινα, ἐπιφυλασσόμενοι νὰ προσφέρωμεν τοιαῦτα τοῖς ἀνγνωσταῖς τῆς «Π. Στοᾶς» τὸ προσεχὲς ἔτος. Τὰ συγγράμματα ταῦτα ἐνῶ ἀφ' ἐνδὸς καθίστων γνωστὸν τὸν ποιητὴν, ἀφ' ἑτέρου ἐδημιούργουν αὐτῷ φήμην ἐπικινδύνου εἰς τὸ καθεστὸς συγγραφῆς. Ἐκτοτε ἤρξαντο αἱ κατ' αὐτοῦ καταδιώξεις, ἐπιστολὴ του δὲ πραγματούμενη περὶ τοῦ θανάτου τοῦ ἐνδόξου συγγραφῆς τῶν «νεκρῶν ψυχῶν» Νικολ. Κώγκολ, δημοσιευθεῖσα ἐν τοῖς «Νέοις τῆς Μόσχαι», ἐγένετο αἰτία νὰ φυλακισθῇ. Ἐξελθὼν τῶν φυλακῶν ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ εἰς Γερμανίαν καὶ κατόπιν εἰς Γαλλίαν ἐν ᾗ ἐγκατεστάθη διαρκῶς. Ἐν ταῖς περιπλανήσεσι ταύταις συνεπλήρωσεν ὁ **Τουργκένιεφ** τὰς κοινωνικὰς αὐτοῦ μελέτας. Ἀναμιγνυόμενος μὲ

όλας τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας, ἠδυνήθη νὰ σπουδάσῃ κατὰ βάθος τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν καὶ ἐκ τῆς ἀνεξαντλήτου ταύτης πηγῆς ἤντλησε τὴν ὕλην τῶν συγγραμμάτων του, ἅτινα θεωροῦνται ἐν τῇ Εὐρώπῃ ὡς τὰ ἀριστουργήματα τοῦ εἴδους των, ὁ δὲ συγγραφεὺς των ἐν Ἀγγλίᾳ ἰδίως καὶ Γερμανίᾳ, ὁ ὕπατος τῶν πραγματιστῶν (réaliste).

Αἱ πλεῖσταί τῶν συγγραφῶν τοῦ **Τουργένιεφ** εἰσὶ περιγραφαὶ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τοῦ ῥωστικοῦ λαοῦ· αἱ δὲ διακρινόμεναι ἐξ αὐτῶν εἰσὶν, «αἱ σκηναὶ τοῦ ῥωστικοῦ βίου», «τὰ Μοσχολιτικά διηγήματα», «αἱ σημειώσεις κυνηγοῦ», «ὁ Ρούγκην», «οἱ πατέρες καὶ τὰ τέκνα», «τὰ ἀπομνημονεύματα μεγιστᾶνος», «ἡ Πουνίνη καὶ Βαθουρίνη», «οἱ καπνοὶ» καὶ τὸ θεωρούμενον ὡς τὸ ἀριστούργημα του «αἱ παρθένοι γαῖαι», ἐν ᾧ παρηκολούθησε μετ' ἀκριθείας τὰς προόδους τῶν ῥώσων ἐπαναστατῶν, ἐφευρῶν αὐτὸς τὴν λέξιν καὶ δώσας τὸ ὄνομα Nihilisme (οὐδενισμὸς), ὑπερέπηγάγεν ὡς συνέπειαν, ὅτι ἐδόθη ὄνομα καὶ πρόγραμμα γενικὸν εἰς τὰ πολλὰ καὶ διάφορα τμήματα τῶν ῥώσων ἐπαναστατῶν.

Ἐξόριστος τῆς πατρίδος του, ἦν μετὰ πάθους ἡγάπα ὁ **Τουργένιεφ**, ἐφιλοξενήθη κατ' ὄλον τὸ διάστημα τῆς ἐξορίας του, ἣτις ἔληξε μὲ τὴν ζώην του, ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ τῆς διασήμευ ἀοιδοῦ κυρίας Βιαρδῶ, μεθ' ἧς γνωρισθεὶς ἐν Πετροπόλει συνεδέθη διὰ τρυφερωτάτης φιλίας εἰς ἣν διέμεινε πιστῶς μέχρι τῆς τελευταίας τοῦ βίου του στιγμῆς. Ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ ταύτῃ ἐθεωρεῖτο ὡς συγγενής. Ἐν Βιάδεν-Βιάδεν ἠγόρασε ποτε ὠρχίαν βίλλαν, ἐν ἣ συνηθορίζοντο πᾶσαι αἱ γερμανικαὶ ἐξοχότητες, ἐν αἷς ὁ αὐτοκράτωρ Γουλιέλμος καὶ ὁ κ. Βίσμαρκ, εἰς τὰς φιλολογικὰς ἐσπερίδας τῆς κυρίας Βιαρδῶ, ἵνα ἀκούσῃ τὸν **Τουργένιεφ** ἀναγινώσκοντα τὰς κοινωνικὰς αὐτοῦ μελέτας. Τὴν βίλλαν ταύτην ἐδώρησατο τῇ κ. Βιαρδῶ ἣτις πωλήσασα αὐτὴν ἀνεχώρησεν εἰς Παρισίους μετὰ τοῦ **Τουργένιεφ**· ἔκοτε ὁ ποιητὴς δὲν ἐγκατέλειψεν αὐτοὺς εἰμὴ ἅπαξ κατὰ τὸ 1877 ἐπιστρέψας εἰς Ῥωσίαν μὲ σκοπὸν νὰ διαμείνῃ διαρκῶς ἐν αὐτῇ, πλὴν ταχέως ἠναγκάσθη νὰ τὴν ἐγκαταλείψῃ καὶ πάλιν, «διότι» ἔγραφεν, ἡ διαμονὴ ἐν Ῥωσίᾳ κατέστη ἀφόρητος, ὅχι διότι τὸ πολίτευμα εἶναι μοναρχικόν, ἀλλὰ διότι οὐ-

δὲν πολίτευμα υφίσταται. Τὸ ὅλον σύστημα εἶναι ἀναρχικόν.»

Πάσχων ἕκτοτε ἀπεσώθη ἐν Βουγγιβιάλ ἐνθα καὶ ἀπέθανε τὴν 27
Αὐγούστου τοῦ 1883, ὁ ἐξοχος συγγραφεὺς, ὁ ἀληθὴς ποιητὴς, ὁ
θερμὸς πατριώτης, ὁ ὑπέρμαχος τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ ἀτόμου, ὅστις
μὲ τοὺς τίτλους τούτους παρουσιάζομενος ἐν τῇ ἱστορίᾳ κληρο-
δοτεῖ σεμνὸν τὸ ὄνομά του εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ἰουλιὸς 1883

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Α. ΒΕΛΛΙΑΝΙΤΗΣ.

Ο ΑΓΙΟΣ ΔΟΥΝΣΤΑΝ

Φίλε Κύριε Ἀρσένη

Εἰς ἀγιασμόν τοῦ τόσα βέβηλα περιέχοντος Ἡμερολογίου Σου,
ἔγνω νὰ σοι ἀποστείλω τὸν βίον ἐνὸς τῶν μεγάλων τῆς κα-
θολικῆς ἐκκλησίας λειτουργῶν, τοῦ ἀγίου Dunstan, ἀφ' οὗ, δια-
θέσιμος εἰς ὑποσχέσεις εὐρεθεὶς, ἐπηγγειλάμην σοι συμβολῆν
εἰς τὴν καλὴν ΠΟΙΚΙΛΗΝ ΣΤΟΑΝ Σου. Ἰδοὺ σοι οὗτος
κατὰ τοὺς ὑπ' ὄψιν μου χρονογράφους, καὶ τὰς κατὰ φιλοσοφίαν
αισθηματικὰς καὶ ἄλλας ἐπεισοδιακὰς ἐμὰς παρεμβάσεις καὶ
προσθήκας.

Αἱ ἐκκλησιαὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Δουνστάν ὅπως καὶ τῶν προ-
τέρων καὶ ὑστερωτέρων αὐτῆς χρόνων δὲν ἦσαν ὅπως ταῦν
στεῖραι σπουδαίων μυστῶν, ἀποστολῆν τοῦ βίου τῶν μόνην
ταύτην θεωρούντων, νὰ συντελῶσι, κατὰ τὰς περὶ τούτου ιδέας